

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Батумський державний університет ім. Шота Руставелі (Грузія)
Інститут бізнесу Білоруського державного університету (Білорусь)

**СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК: АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

9 квітня 2020 року, м. Умань

Умань
2020

Редакційна колегія:

Чирва О. Г. (головний редактор), д-р. екон. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Подзігун С. М., канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Богашко О. Л., канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвертко Л. А., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Ящук Т. А., канд. екон. наук, старший викладач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 9 від 03 квітня 2020 року)

Сталий економічний розвиток: актуальні проблеми та механізми
C76 **забезпечення** : матеріали Міжнар. наук-практ. конф., 9 квіт. 2020 р., м. Умань / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; [за ред. О. Г. Чирви]. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. – 285 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сталий економічний розвиток: актуальні проблеми та механізми забезпечення» (9 квітня 2020 р.), що відбулась на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали збірника відображають результати досліджень учених, аспірантів та студентів з актуальних проблем сталого економічного розвитку та механізмів його забезпечення.

УДК 330.3(06)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	9
<i>Бержанір А. Л.</i> СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ	9
<i>Білошкурський М. В.</i> МІСЦЕ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ	12
<i>Джаман М. А.</i> ЗАВИСИМОСТЬ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЭКОНОМИКИ ОТ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	15
<i>Каричковський В. Д., Каричковська С. П.</i> СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ В ЗВО УКРАЇНИ	20
<i>Клименко Л. В.</i> СУТНІСТЬ ТЕОРІЇ ЕНДОГЕННОГО ЗРОСТАННЯ В ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	23
<i>Мельник В. В.</i> ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	26
<i>Підлісний Є. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	29
<i>Сотник І. М., Коваленко Є. В., Богомолова К. В.</i> ТРУДОВА МІГРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ: ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ	31
<i>Стойка В. О., Стойка С. О.</i> ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СПОЖИВАЧІВ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ В УМОВАХ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	36
СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ТА ФІНАНСАМИ	40
<i>Бондарук Т. Г.</i> ПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ФІСКАЛЬНОГО ПРОСТОРУ	40
<i>Бурак Е. М., Ермалович Л. П., Туромша Е. П.</i> СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЁРСТВА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	43
<i>Гоменюк М. О.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	48

<i>Гуменюк А. В., Поп І. В.</i>	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	53
<i>Кічурчак М. В.</i>	
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ІНСТИТУЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ СФЕРИ КУЛЬТУРИ)	56
<i>Луніна І. О.</i>	
НАПРЯМИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ	59
<i>Осадчук Н. В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ	62
<i>Петренко П. С.</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОГО ОРГАНУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	67
<i>Пітель Н. Я.</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ	72
СЕКЦІЯ 3. ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ І КОНТРОЛЬ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	77
<i>Бержанір І. А.</i>	
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З СУБ'ЕКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ	77
<i>Гвоздеї Н. І.</i>	
ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	81
<i>Демченко Т. А.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	85
<i>Дем'янишина О. А.</i>	
ВЕДЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ТОРГІВЛІ	88
<i>Крочак О. І.</i>	
МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПОБУДОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ	90
<i>Оляднічук Н. В.</i>	
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ПІДЗВІТНИХ КОШТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	93
<i>Пилявець В. М.</i>	
ОБЛІКОВЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	96
<i>Пилявець І. М., Пилявець Є. М.</i>	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ВІДЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	101

<i>Федечко К. А.</i>	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КАТЕГОРИЙ ВАЛОВОЙ, ТОВАРНОЙ И РЕАЛИЗОВАННОЙ ПРОДУКЦИИ	105
<i>Хованская М. С.</i>	
ОРГАНИЗАЦИЯ КОНТРОЛЯ БЮДЖЕТИРОВАНИЯ РАСХОДОВ В ПРОЦЕССНО-ОРИЕНТИРОВАННЫХ ПРОИЗВОДСТВАХ	110
<i>Юрчик М. М.</i>	
УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ УЧЁТ, АНАЛИЗ И КОНТРОЛЬ ЗАТРАТ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СЕБЕСТОИМОСТЬ ПРОДУКЦИИ	113
СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	119
<i>Боровик П. М., Драгоненко В. І.</i>	
ПОДАТКОВІ АНТИМОНОПОЛІЗАЦІЙНІ ВАЖЕЛІ ПРОЦЕСІВ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ	119
<i>Вінницька О. А.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РІВНЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	122
<i>Загороднюк О. В.</i>	
ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	127
<i>Колотуха С. М.</i>	
АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	130
<i>Мельник Т. А.</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	135
<i>Мельничук Ю. М.</i>	
НЕОБХІДНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В ТЕКСТИЛЬНІЙ ГАЛУЗІ	139
<i>Новак І. М.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ АГРАРНИХ РОЗПИСОК ЯК МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КАПІТАЛУ В РОЗВИТОК ГАЛУЗІ	144
<i>Слатвінський М. А.</i>	
ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	146
<i>Volodymyr Popov, Svitlana Popova</i>	
RESULTS AND PROSPECTS OF FINANCIAL DECENTRALIZATION IN UKRAINE	149
<i>Чвертко Л. А.</i>	
НЕОБХІДНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО ОBOB'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ АВТОВЛАСНИКІВ	154

**СЕКЦІЯ 5. ПРОЦЕСИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ**

160

Альошкіна Л. П.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ У ВІТЧИЗНЯНОМУ АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

160

Барвінок М. В.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ

163

Білошкурська Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ ОСВІТНІХ
ПОСЛУГ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

166

Бовкун О. А., Чирва Г. М.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ МАРКЕТИНГОВОЇ ТА ЛОГІСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТЮ В ІНТЕГРОВАНІХ ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО
СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

169

Брагінець Т. О.

АУТСТАФІНГ ПЕРСОНАЛУ: ВИДИ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

174

Гарник О. А.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ
ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

178

Длугоборська Л. В.

ФАКТОРИ РОСТУ СВІТОВОГО РИНКУ ЯГІД ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ
УМОВИ ЕКСПОРТУ ПЛОДОВО-ЯГІДНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

183

Заморська І. Л., Халахур Ю. Л.

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНОСТЮ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО
ПРАЦЮЮТЬ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ

186

Іванов С. В., Ляшенко В. І., Трушкіна Н. В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ПРИДНІПРОВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ ШЛЯХОМ
СТВОРЕННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОГО КЛАСТЕРУ

189

Пачева Н. О.

ФОРМУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ ГІЛКИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В
УКРАЇНІ

194

Подзігун С. М., Гарматюк О. В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ

197

Соковніна Д. М.

ПЕРСПЕКТИВИ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В
ДІЯЛЬНОСТІ САДІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

200

Спірідонова К. О., Койнаш С. Є.

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА

204

Ящук Т. А.

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

208

СЕКЦІЯ 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА І ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	213
<i>Бондарук І. С.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ	213
<i>Вернюк Н. О.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	215
<i>Кірдан О. П.</i> МЕДІАЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ	219
<i>Корнієнко Т. О.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ	222
<i>Moskalenko Vasyl</i> ANALYSIS OF DISCRIMINANT MODELS IN FORECASTING BANKRUPTCY OF ENTERPRISES	225
<i>Тимошенко Л. В., Лапко А. В.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ВУГЛЕПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ ДОНБАСУ	228
<i>Чирва О. Г., Богашико О. Л.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ КЛАСТЕРНИХ ОБ'ЄДНАНЬ	233
 СЕКЦІЯ 7. ГОСТИННІСТЬ, СЕРВІС, ТУРИЗМ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ	 236
<i>Акулов М. Г.</i> МОДЕЛЮВАННЯ ІНДИКАТОРІВ ЕФЕКТИВНОСТІ СПОРТИВНО- ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ	236
<i>Белан О. В.</i> ФОРМИРОВАНИЕ ПОНЯТИЯ «ЛЕЧЕБНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ»	241
<i>Бербец Т. М.</i> ФОРМУВАННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ СПОЖИВАЧІВ ЯК ОДНОГО З ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	247
<i>Бойко М. В.</i> РОЛЬ ТРЕВЕЛ-БЛОГЕРІВ У ЖИТТІ СУЧАСНОГО ТУРИСТА	250
<i>Джаман М. О.</i> ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ОБРАЗУ РЕГІОНУ	253
<i>Кирилюк І. М.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРУЇЗНОГО ТУРИЗМУ	258

<i>Кравченко Л. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ У СФЕРІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	261
<i>Поворознюк І. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ РЕГІОНУ	265
<i>Слатвінська Л. А.</i> ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИСТСЬКО- РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ	269
<i>Чирва О. Г., Литвин О. В.</i> ВПЛИВ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	273
<i>Шаповал В. М., Шаповал І. А.</i> СКАНСЕН ЯК НАПРЯМОК МУЗЕЙНОГО ТУРИЗМУ	276
<i>Штангеева Н. І.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ	280

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. №30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Індекс сприйняття корупції-2019 URL: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/>.
3. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
4. Обушна Н. Особливості інституціоналізації рахункової палати в Україні як вищого органу аудиту. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2(41). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02\(41\)/9.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02(41)/9.pdf).
5. Петренко П. Одна з гілок влади може бути контрольною. *Голос України*. 2015. (№ 44). URL: <http://www.golos.com.ua/article/251938>.

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Подзігун С. М., к. е. н., доцент
Гарматюк О. В., викладач

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань

Характерною особливістю сучасного етапу розвитку вітчизняного фармацевтичного ринку є посилення конкурентної боротьби. Основними факторами конкурентної боротьби для фармацевтичних організацій є існуючі конкуренти, які становлять загрозу; виникнення нових конкурентів, зростання цін і прагнення споживачів тримати рівень цін на певному рівні. Перед фармацевтичною організацією постає дуже серйозне питання «Як в умовах існуючого фармацевтичного ринку виконати соціальну місію, яка стоїть перед організацією, а з іншого боку – досягти поставленої комерційної мети?».

І єдність поставлених завдань змушує керівників та фахівців фармацевтичних організацій постійно шукати відповідь на це питання. Одним з відповідей на поставлене запитання є так звана система менеджменту якості фармацевтичної організації.

На сьогодні провідною тенденцією у вітчизняній фармацевтичній галузі є розвиток фармацевтичного підприємства відповідно до вимог належної практики, що потребує належної побудови систем управління якістю. Отже,

упровадження менеджменту на підприємствах галузі, з одного боку, повинно бути метою загальної стратегії, з другого боку, співвідноситися з вимогами міжнародних стандартів якості і правилами належної виробничої, дистрибуторської, складської, фармацевтичної та інших практик [3].

Менеджмент у фармацевтичній галузі складний і багатогранний. У нього безліч особливостей, які викликані складністю і багатоаспектністю цього бізнесу.

Тут можна говорити про управління в широкому розумінні: управління пошуком, розробкою або створенням, дослідженням, виробництвом, стандартизацією, зберіганням і реалізацією лікарських препаратів. Крім лікарських засобів, предметом діяльності фармацевтичних та аптечних підприємств є також біологічні харчові добавки, вироби медичного призначення, дитяче харчування, парфумерно-косметичні засоби, індивідуальні діагностичні прилади, предмети догляду за хворими, санітарно-гігієнічні кошти, мінеральні води і т.п.

Особливість менеджменту фармацевтичних підприємств пов'язана з суміщенням функцій лікарського забезпечення з наукової, виробничої, контрольної-аналітичної, комерційної, медичної, інформаційної, контрольної та допоміжними функціями. Незважаючи на універсальність фундаментальних положень менеджменту для окремих галузей економіки, існує специфіка їх застосування, що пояснюється необхідністю адаптації загальної теорії до фармацевтичної практики [1].

Фармацевтичний менеджмент – це яскравий приклад нового напрямку в менеджменті. Розвиток науки і техніки в сфері охорони здоров'я сприяє швидкому формуванню фармацевтичного менеджменту та виділення його в самостійну галузь менеджменту, яка має свій предмет, метод, систему, а головне – набір інструментів. Коло проблем фармацевтичного менеджменту, на думку багатьох сучасних вчених, надзвичайно широкий. Він охоплює проблеми як мирного, так і воєнного часу.

В основі фармацевтичного менеджменту та охорони здоров'я закладена медична етика і деонтологія – сукупність етичних норм і принципів поведінки медичних працівників при виконанні своїх професійних обов'язків. Морально-етичні норми і правила деонтології грають величезну роль в соціальному регулюванні відносин по наданню медичної допомоги між лікарем і пацієнтом, при розподілі лікарських препаратів. Регламентація медичної діяльності і пов'язаних з нею структур (фармацевтичного менеджменту) за допомогою морально-етичних норм і правил деонтології має бути доповнена юридичним регулюванням. Значення лікарської етики і медичної деонтології зростає в даний час, в період зміни соціально-економічних відносин, введення ринкових маркетингових процесів, що стосуються охорони здоров'я та фармацевтичного менеджменту.

Управлінська праця керівників фармацевтичних фірм та аптечних підприємств є досить складною й різноманітною: обмеження кількості адміністративних підрозділів та непрофільних посадових одиниць покладає на керівників необхідність виконання функцій прогнозування, планування, мотивації персоналу, контролю за дотриманням законодавства, нормативно-правового регулювання та фармацевтичного, внутрішнього організаційного регламенту, маркетингу, управлінського обліку та ін. [2].

Менеджмент фармацевтичної організації являє собою складний динамічний процес, що поєднує в собі не тільки безліч довгострокових, середньострокових і короткострокових цілей, а й численні варіанти досягнення кожної з них.

Виходячи із сучасних тенденцій розвитку менеджменту, при розробці стратегії організації необхідно враховувати домінуючу в 2010-2020 рр. в менеджменті організації концепцію інформаційних технологій. Відповідно до цієї концепції інформатизація суспільства, що базується на використанні інформаційних технологій, є необхідною умовою успіху в діяльності будь-якої організації. І та організація, яка швидше і ефективніше буде використовувати

можливості інформаційних технологій, при інших рівних умовах отримає конкурентні переваги на ринку.

Таким чином, при формуванні стратегії розвитку підприємства важливу роль відіграє сучасний менеджмент фармацевтичних організацій, що також враховується при пошуку нових напрямків розвитку підприємства, особливо в епоху зміни технологічних укладів.

Список використаних джерел:

1. Менеджмент та маркетинг у фармації: навчально-методичний посібник / уклад. О.Г. Чирва, О. В. Гарматюк; МОН України, Уманський державний пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2018. 217 с.

2. Пестун І. В. Методичні підходи до визначення ефективності управління фармацевтичними оптово-роздрібними підприємствами. *Український журнал клінічної та лабораторної медицини*. 2009. Том 4. №3. С. 25–28.

3. Сагайдак-Нікітюк Р. В. Науково-практичні підходи впровадження стратегічного логістичного менеджменту у фармацевтичну галузь. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2010. № 1. С. 52–58.

ПЕРСПЕКТИВИ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ САДІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Соковніна Д. М., к. е. н., доцент
Уманський національний університет садівництва, Умань

Садівничі підприємства, як невід’ємна складова агропромислового комплексу України, на даний час, розвиваються за євроінтеграційних умов. Головним змістом такого розвитку є ринкові відносини, при яких діяльність товаровиробників орієнтується не на жорсткий план, а на реальний платоспроможний попит населення, на поєднання інтересів виробника і споживача, коли планово-розподільний механізм управління замінюється системою відносин, що ґрунтуються на попиту і пропозиції, а адміністративні важелі впливу на виробництво замінюються, переважно, економічними важелями управління [1].